UUTISET

LYHYESTI

Välikysymys eläkeläisistä

Vihreät, vasemmistoliitto, SDP ja kristillisdemokraatit tekevät välikysymyksen vuoden 2016 budjettiesityksen vaikutuksista eläkkeensaajien asemaan. Kysymys jätetään hallitukselle perjantaina.

Kysymyksen jättävien puolueiden mielestä hallitus tekee päätöksiä ilman arviointeja siitä, millaisia yhteisvaikutuksia niillä on tavallisille eläkeläisille.

50 000 sairastaa päivän palkatta

Hallituksen kaavailema ensimmäisen sairauslomapäivän palkattomuus on jo nykyisin käytössä useilla aloilla, kertoo Keskisuomalainen.

SAK:n lehdelle tekemän laskelman mukaan jopa 50 000 suomalaista sairastaa tällä hetkellä ensimmäisen päivän ilman palkkaa.

Palkaton sairauslomapäivä on kirjattu työehtosopimukseen esimerkiksi rakennus-, vartiointi- ja kiinteistöpalvelualalla sekä erityisteollisuudessa.

Volkswagenilla hurja korjausurakka

Saksan liikenteen lupa- ja valvontaviranomainen vaatii, että Volkswagenin on kutsuttava takaisin 2,4 miljoonaa diesel-autoa ja korjattava ne.

Volkswagen ilmoitti viime viikolla, että se aikoo aloittaa autojen korjaamisen ensi tammikuussa. Arvio on, että Suomessa on käytössä noin 64 000 päästömanipuloitua autoa.

Vasemmistoliitolla jäsenäänestys

Vasemmistoliitto valmistautuu järjestämään jäsenäänestyksen puheenjohtajasta. Äänestys järjestetään, mikäli ehdokkaita asetetaan enemmän kuin yksi maaliskuun loppuun mennessä.

Vasemmistoliiton puoluekokous järjestetään ensi kesäkuussa Oulussa.

Suomi hakee hätärahoitusta

Suomi hakee noin 120 miljoonaa euroa hätäapua EU:lta turvapaikanhakijoiden vastaanottamisesta aiheutuviin kustannuksiin.

Suomen hakemuksessa esitetään hätärahoitusta Maahanmuuttoviraston vastaanottokustannuksiin, joihin lukeutuvat myös järjestelykeskuksen kustannukset.

Valtioneuvosto päätti hätärahoituksen hakemisesta torstaina.

Lounaisrannikolle syöpäkeskus

Varsinais-Suomen, Satakunnan ja Vaasan sairaanhoitopiirit sekä Turun yliopisto ovat sopineet yhteisen syöpäkeskuksen perustamisesta.

Tarkoitus on, että kaikkien kolmen sairaanhoitopiirin syöpäpotilaat saisivat yhtä nopeasti yhtä laadukasta hoitoa.

Uudesta syöpäkeskuksesta tulee Suomen toiseksi suurin syövän tutkimuskeskus. Se koordinoi syövän tutkimusta ja opetusta.

Paikallista sopimista yrityksissä halutaan lisätä

Hallitus uskoo paikallisen sopimisen poistavan työllistämisen esteitä.

Paikallista sopimista pitäisi lisätä yrityksissä, selvitysmies **Harri Hietala** ehdottaa. Työpaikoilla voitaisiin aiempaa enemmän päättää palkoista ja työajasta sekä muista työehdoista

Hietala luovutti torstaina selvityksensä työministeri **Jari Lindströmille** (ps.). Ministeri lupasi perehtyä esitykseen, mutta muutosten aikataulua hän ei tuoreeltaan arvioinut.

”Selvityksen yksityiskohtiin en ota vielä kantaa.”

Hallitus haluaa ohjelmassaan edistää paikallista sopimista yrityksissä ja uskoo tämän poistavan työllistämisen esteitä. Hanke kuuluu hallituksen kärkiprojekteihin.

Lisää joustoa työaikoihin

Selvitysmies ehdottaa järjestäytymättömille yrityksille nykyistä laajempaa mahdollisuutta paikalliseen sopimiseen. Nyt nämä eivät täysin voi hyödyntää lakia väljempiä määräyksiä.

Selvityksessä esitetään joustoa työajan liukumiin. Työaikapankki tehtäisiin lailla mahdolliseksi.

Paikallisesti voitaisiin sopia keskimääräisestä työajasta, joka on enintään 10 tuntia vuorokaudessa ja 48 tuntia viikossa.

Vähintään sadan työntekijän yrityksissä valittaisiin henkilöstön edustaja hallintoon, hallitukseen tai johtokuntaan. Näin tehdään nykyään yli 150 työntekijän yrityksissä.

Järjestäytymättömissä vähintään 30 työntekijän yrityksissä paikallisen sopimisen ehtona olisi työntekijöiden edustus yrityksen hallinnossa.

Luottamusta tarvitaan

Hietalan mielestä teknisesti helpointa olisi edetä niin, että työehtosopimusten osapuolet sopivat paikallisen sopimisen mahdollisuudesta kaikissa keskeisissä kysymyksissä.

Lainsäädännön muuttaminen on vaihtoehto lisätä paikallista sopimista, jolleivät osapuolet löydä yhteistä tahtoa.

Hietala sanoo kuulleensa selvitystyössään tasapuolisesti työmarkkinoiden osapuolia, sekä työnantajia että työntekijöiden järjestöjä.

Paikallinen sopiminen edellyttää yhteistoimintaa ja luottamusta, jota lailla luodaan. Lait voivat tukea luottamuksen rakentamista.

Hietala arvioi avoimen tiedonkulun puutetta suurimmaksi syyksi, miksei luottamusta ole tähän mennessä juuri edistetty. Siinä tarvitaan pitkäjänteisyyttä.

”Mielenkiintoa ei ole, koska nyt paikallisesti voidaan sopia vain harvoin.”

Maatiloilla tarve sopia ja joustaa

MTK:n lakimies **Vesa Malila** arvioi selvitysmiehen ehdotuksia oikeansuuntaisiksi mutta maltillisiksi.

Keskeiset kysymykset järjestelmän uudistamisesta jäävät avoimiksi.

”Toivon työmarkkinajärjestöjen kykenevän sopimaan asioista.”

Maatiloilla ja maaseutuyrityksissä on erityisen suuri tarve paikalliselle sopimiselle.

Järjestelmä on kuitenkin jäykkä, joten muutosta tarvitaan.

Selvitysmiehen ehdotusta Malila pitää hyvin perusteltuna. Hän kiittää järjestäytymättömien työnantajien huomioimista.

Malila uskoo suuren osan maaseututyönantajista ja työntekijöistä olevan valmiita sopimaan suuristakin joustoista. Niistä voidaan alalla jo osin sopia.

Kesällä tehdään pitkää työpäivää ja talvella lyhyttä. Se on jo alan perinne, Puuliiton puheenjohtaja **Jari Nilosaari** sanoo.

”Luottamusta tarvitaan molemmin puolin, eikä sitä ole petetty.”

Paikallisen sopimisen lisäämiseen Nilosaari suhtautuu nihkeästi. Hietalan esitys ei kokonaisuutena tunnu hyvältä, sillä siinä puututaan liikaa ja liian isoihin asioihin.

Puuliiton toimialoilla toimii paljon pieniä yrityksiä, kuten maatiloja ja puusepän verstaita. Lisäksi tuhannella työpaikalla ei ole luottamusmiestä.

JUHANI VIITALA

MARKKU VUORIKARI

Talouspäällikkö Raija Karmala ja luottamusmies Hannu Korhonen ovat tyytyväisiä paikalliseen sopimiseen tuusulalaisessa metallialan yrityksessä Vepessä.

> Työajan tasaaminen on kilpailukyvyn kannalta erittäin tärkeä asia.
>
> **RAIJA KARMALA**

Työaikapankista hyviä kokemuksia

TUUSULA (MT)
Tuusulassa toimivassa Vepe Oy:ssä on hyviä kokemuksia paikallisesta sopimisesta. Muun muassa aitoja ja jääkiekkokaukaloita valmistavassa yrityksessä on käytössä vuosityöaikaa tasaava työaikapankki.

”Työajan tasaaminen on kilpailukyvyn kannalta erittäin tärkeä asia, koska toiminta on epäsäännöllistä. Talvella aitoja ei pystytä asentamaan”, talouspäällikkö ja perheyrityksen osakas **Raija Karmala** sanoo.

Vepe on Teknologiateollisuuden jäsenyritys. Karmalan mukaan alan työehtosopimus antaa nykyisellään riittävät mahdollisuudet paikalliseen sopimiseen. Hän kannattaa kuitenkin paikallisen sopimisen laajentamista järjestäytymättömiin yrityksiin.

Luottamusmies **Hannu Korhosen** mukaan paikallinen sopiminen toimii, kun osapuolilla on tuntumaa neuvottelukulttuuriin. Järjestäytymättömillä työpaikoilla paikallinen sopiminen ei välttämättä ole ongelmatonta.

”Tuntuisi aika villiltä, jos työpaikalla ei ole luottamusmiestä eikä yritys ole järjestäytynyt.” Hänen mielestään kaikkia asioita ei voi sopia paikallisesti.

”Esimerkiksi palkankorotusten kohdentumisesta neuvotteleminen vaatisi isommat resurssit.”

Loimaalla henkilönostimia valmistavalla Dinoliftillä on työajan lisäksi sovittu paikallisesti muun muassa yhtiön menestykseen sidotusta tuottavuuspalkkiosta, pekkaspäivien käytöstä ja palkankorotusten jakamisesta.

”Meillä on erittäin positiiviset kokemukset. Paikallisen sopimisen lisääminen on ilman muuta terve suunta”, toimitusjohtaja **Petri Paavolainen** sanoo.

Lisää joustavuutta hän toivoo tilapäistyövoiman palkkaukseen. ”Kun on kysyntää, voidaan tehdä enemmän ja kun vähemmän, niin voidaan sopeuttaa.”

Pääasiassa vientimarkkinoilla toimiva Dinoliftilla kysyntää ajoittuu tyypillisesti niin, että keväisin tehdään noin kaksi kolmasosaa koko vuoden tuotantomääristä ja syksyisin kolmannes. Tänä keväänä yritys työllisti reilut 200 henkeä.

Tällä hetkellä vientimarkkinoilla riittää kysyntää, mutta kilpailu kovenee kaiken aikaa. ”Painetta kilpailukyvyn parantamiseen on koko ajan sekä kustannusten alentamisen että tuotekehityksen osalta.”

NIKLAS HOLMBERG

”Komissio sinisilmäinen USA:n vapaakauppa-lupauksille”

BRYSSEL (MT)
Euroopan tuottajajärjestön Copa-Cogecan maidontuottajia ärsyttää Yhdysvaltojen viimeviikkoinen voin ja kerman tullin nosto.

Se on USA:n viimeisin teko, jolla eurooppalaisten maatalostuotteiden pääsyä markkinoille vaikeutetaan.

Copa-Cogecan lihavaliokunnan puheenjohtaja **Jean-Pierre Fleuryn** mukaan Euroopan komissio onkin naiivi uskoessaan USA:n vakuuttelut markkinoille pääsyn helpottamisesta.

”USA on yksi vaikeimmista markkinoista päästä mukaan. Esimerkiksi tuontisääntöjä on korjattu, mutta silti vain kaksi Euroopan maata saa viedä naudanlihaa sinne”, Fleury sanoo.

EU:n pitäisi olla yhtenäinen neuvottelija Yhdysvaltojen kanssa, mutta silti maa antaa lihan tuontiluvan jokaiselle valtiolle erikseen. Nyt se puuttuu 26 maalta.

Naudanliha voi olla EU:n ja USA:n välisen vapaakauppasopimuksen häviäjä. USA:lla on kilpailuetu. Jos tuonti sieltä aukeaa, eurooppalainen tuotanto on uhattuna.

Maataloutta tutkivan ajatuspaja Farm Europen mielestä lihatuotteiden tulli ja tuontikiintiöt täytyy toistaiseksi säilyttää.

”Lihaa tuottavat tilat Euroopassa eivät voi vaihtaa tuotantosuuntaa. Siksi naudanliha on yksi neuvottelujen herkistä tuotteista”, Fleury sanoo.

Yhdysvaltalainen liha tuskin tunkee kaupan hyllyyn. Teollisuudessa se voi edullisempana syrjäyttää eurooppalaista.

Maito sen sijaan voi voittaa. Varsinkin, jos maantieteellinen nimisuoja GI säilyy.

Maitovaliokunnan puheenjohtajan **Raymond Manselin** mielestä GI:stä täytyy pitää kiinni.

”Näen maantieteellisen suojan brändinä, jota on rakennettu vuosia ja josta kuluttaja on valmis maksamaan”, Mansel sanoo.

”Maantieteellinen nimisuoja ei ole suljettu järjestelmä. Siihen pääsevät muutkin kuin EU-maiden yritykset”, Copa-Cogecan pääsihteeri **Pekka Pesonen** muistuttaa.

AIMO VAINIO

Karstula vähentää jo lomittajia

Karstulan kunta aikoo vähentää maatalouslomittajia ensimmäisenä maassa sillä perusteella, että hallitus on karsimassa kolmanneksen lomituspalveluista.

Kunnanhallitus päätti alkuviikosta käynnistää yhteistoimintamenettelyn (yt). Se koskee lomituspalvelukeskuksen koko henkilöstöä.

”Valmistelut on pakko käynnistää jo tässä vaiheessa”, kunnanjohtaja **Eino Nissinen** sanoo.

Maan hallitus karsii lomituspalveluista. Lakiluonnos ja leikkauslista on jo julkistettu.

Vuosiloman ja sijaisavun määritelmät muuttuvat. Pienet tilat menettävät lomaoikeutensa.

Muutokset aiotaan saattaa voimaan ensi vuoden alusta.

Palvelujen kysyntä vähentynyt

Lomitushenkilöstöllä on puolen vuoden irtisanomisaika. Yt-neuvottelut kestävät kuusi viikkoa.

”Muutosten aikataulut ovat järjettömiä toimeenpanijalle”, Nissinen moittii.

Karstulassa karsinta merkitsee toteutuessaan suoraan kolmanneksen vähennystä 90 lomittajan sekä hallinnon väen työpaikkoihin.

Paikallisyksikössä lomituspalvelujen kysyntä on viime vuosina vähentynyt, joten niiden järjestäminen pohditaan uudelleen.

”Karjatilat vähenevät kymmenen prosenttia tänä vuonna.”

Kunnanhallitus antoi maaseutujaostolle tehtäväksi arvioida jatkoa. Lomituspalvelujen järjestämisestä kunta sopii Melan kanssa. Irtisanominen kestäisi ensi vuoden.

Karstulassa ei sulateta, että Mela ohjeistaa myöhään lain toimeenpanijoita. Silti se perii järjestäjäkunnalta lomitusrahoja takaisin, jos se tulkitsee pykäliä väärin.

”Kunta ei voi ottaa sadan tuhannen euron riskiä veronmaksajille. Maatiloja haluamme palvella hyvin”, Nissinen sanoo.

Karstula järjestää viljelijöiden lomituspalveluja omassa kunnassa sekä seitsemässä muussa: Kannonkoskella, Kinnulassa, Kivijärvellä, Kyyjärvellä, Pihtiputaalla, Saarijärvellä ja Viitasaarella.

JUHANI VIITALA

OIKAISU

Maitoallergisen määritelmä väärin

MT:ssä (9.10.) Valion Venäjäntoimintaa kertovassa jutussa maitoallergisen määritelmä meni pieleen. Laktoosi-intoleranssi-oireyhtymästä kärsivä ei ole maitoallerginen.

Ihminen, jolla on maitoproteiiniallergia, ei voi käyttää mitään maitotuotteita.

Laktoosi-intoleranssista kärsivät voivat sen sijaan käyttää laktoosittomia tuotteita ilman oireilua.

MT